УДК 378.093.5:7(477.44-25)ВДПУ(09) https://doi.org10.31652/3041-1017-2026(7)-01

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ І ХУДОЖНЬО-ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ВІННИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСОНАЛІЇ.

Тетяна Грінченко[1]

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Надійшла до редакції / Received: 10.12.2025 Схвалено до друку / Accepted: 19.12.2025

Анотація

Статтю присвячено першому п’ятирічному ювілею Факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ ім. М. Коцюбинського, факультету, який нині став єдиним потужним осередком надання високоякісних мистецько-освітніх послуг на Поділлі. Через дослідження життя та діяльності яскравих творчих особистостей викладачів і студентів факультету досліджується історія створення та функціонування даного навчального закладу. Метою статті також є спроба систематизувати розрізнену інформацію про історію ФМХОТ, зокрема, його музично-педагогічну складову, оскільки в царині мистецтв факультету вона є найстаршою.
Досліджується історія та трансформація музично-педагогічного факультету: від 1968 року по теперішній час; місця розташування навчального закладу, контингент здобувачів, їхні успіхи та досягнення. На основі архівних матеріалів ВДПУ ім. М. Коцюбинського досліджується біографія та мистецько-педагогічний шлях найвидатніших викладачів факультету: Т.Плесніної, В. Газінського, А. Завальнюка, Г. Філімонова, В. Сініцина, Б. Бриліна, В. Лебедєва та інших.
Впродовж свого п'ятирічного функціонування Факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій чотири роки працює в умовах воєнного стану. В статті характеризується науково-творча діяльність викладачів і студентів факультету, в якому сьогодні працюють три кафедри: кафедра образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності, кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського, кафедра музичного та перформативного мистецтва та відбувається підготовка здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра/магістра за спеціальностями: А4.10 Середня освіта (Технології), А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), А4.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво), В3 Декоративне мистецтво та ремесла, В5 Музичне мистецтво та В6.03 Хореографічне мистецтво.
Автори статті пропонують здійснювати подальше дослідження діяльності факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій на прикладі вивчення життя та творчості його викладачів і студентів, оскільки діяльність багатьох з них заслуговує на окремі повноцінні наукові статті та публікації..

Ключові слова: Факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій, мистецька освіта, творчість, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, хореографія, освітні технології..

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

UDC 378.093.5:7(477.44-25)ВДПУ(09) https://doi.org10.31652/3041-1017-2026(7)-01

FACULTY OF ARTS AND ARTISTIC AND EDUCATIONAL TECHNOLOGIES OF MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI VINNYTSIA STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY: HISTORY, MODERNITY, PERSONALITIES

Tetiana Hrinchenko[1]

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article is dedicated to the first five-year anniversary of the Faculty of Arts and Artistic-Educational Technologies of Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsiubynsky, a faculty that has now become the only powerful center for providing high-quality artistic and educational services in the Podillya region. Through the study of the lives and activities of the prominent creative personalities among the faculty's teachers and students, the history of the creation and functioning of this educational institution is explored. The goal of the article is also to attempt to systematize scattered information about the history of the Faculty of Arts and Artistic-Educational Technologies, in particular its music-pedagogical component, as it is the oldest in the faculty's arts field.

The history and transformation of the music-pedagogical faculty are studied from 1968 to the present, including the location of the educational institution, the student body, and their successes and achievements. Based on archival materials provided by the archive of Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsiubynsky, the biography and artistic-pedagogical path of the most outstanding faculty members are examined: T. Plesnina, V. Gazinsky, A. Zavalyuk, H. Filimonov, V. Sinitsin, B. Brylin, V. Lebedev, and others.

Over its five years of operation, the Faculty of Arts and Artistic-Educational Technologies has worked for four years under martial law. The article characterizes the scientific and creative activities of the faculty's teachers and students, with three departments currently operating: the Department of Fine and Decorative Arts, Technologies, and Life Safety, the Department of Vocal-Choral Training, Theory and Methods of Music Education named after Vitaliy Gazinsky, and the Department of Music and Performing Arts. The faculty provides higher education training for bachelor's and master's degrees in the following specialties: A4.10 Secondary Education (Technology), A4.13 Secondary Education (Art. Musical Art), A4.12 Secondary Education (Art. Fine Art), B3 Decorative Arts and Crafts, B5 Musical Art, and B6.03 Choreographic Art.

The authors of the article propose further research on the activities of the Faculty of Arts and Artistic-Educational Technologies by studying the lives and works of its teachers and students, as the contributions of many of them deserve separate, comprehensive scholarly articles and publications..

Keywords: Faculty of Arts and Artistic-Educational Technologies, artistic education, creativity, musical art, fine art, choreography, educational technologies...

Постановка наукової проблеми. Підготовка нової генерації педагогів та діячів культури і мистецтв є одним із пріоритетних завдань педагогіки мистецтва. Осередком надання високоякісної мистецько-педагогічної освіти на Поділлі впродовж багатьох років є Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, в межах якого у 2021 році шляхом «реорганізації факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв ім. В. Волошиної та факультету математики, фізики, комп'ютерних наук і технологій» (Положення про факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ ім. М. Коцюбинського) було створено факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій. Нині наш навчальний заклад готується до відзначення свого першого п'ятирічного ювілею, саме тому дослідження його історії, традицій, інновацій і досягнень із застосуванням науково-дослідного підходу та систематизації інформації про діяльність одного з найстаріших і водночас наймолодшого мистецько-педагогічного

© 2026 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

навчального закладу Вінниччини є доцільним і актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Створення факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій (далі ФМХОТ) стало відповіддю на запит і сучасні вимоги мистецьких шкіл та художніх колективів Вінниччини до підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі музичного, образотворчого, декоративно-прикладного, хореографічного мистецтва та вчителів трудового навчання і технологій. Історія факультету - це історія яскравих творчих особистостей викладачів і студентів, які завдяки своїм науковим та творчим доробкам назавжди залишаться кураторами розвитку мистецтв на Поділлі. Наразі, нині вона є малодослідженою, тому **метою** нашої статті є спроба систематизувати розрізнену інформацію про історію ФМХОТ, зокрема, його музично-педагогічну складову, оскільки в царині мистецтв факультету вона є найстаршою.

Виклад основного матеріалу. Роком створення музично-педагогічного факультету вважається 1968 рік. До цього часу музична освіта Вінниччини пройшла великий тернистий шлях від Народної консерваторії ім. Х. Раковського - першого Вищого навчального закладу, в якому відбувалася підготовка професійних музикантів (1920-1921 рр.), музичного технікуму (1921-1928 рр.), музпрофшколи, робітничої консерваторії (1939 рік), музичного училища (Колективна монографія, 2018).

В ґрунтовному дослідженні Л. Черкашиної дізнаємося про цікавий факт: у двоповерховій будівлі по вул. Козицького 12 (нині вул. Оводова) після революції 1917 року знаходилась трудова школа, в якій у 20-ті роки ХХ-го століття був розміщений музичний технікум. Поряд із цією будівлею знаходився особняк, в якому у повоєнні роки був розміщений чоловічий гуртожиток Вінницького педінституту ім. М. Островського (Черкашина, 2018). Саме на його базі було створено музично-педагогічний факультет. З 1970 по 1976 рік корпус факультету (муз-педу) знаходився на вулиці Гоголя 19. Перші набори студентів становили 35 осіб, втім щороку їх кількість зростала і в 1985 році план набору зріс до 75 студентів. З 12-ти музично-педагогічних факультетів України на той час Вінницький музично-педагогічний факультет був одним із найбільш чисельних за кількістю студентів, у 1968 році його контингент становив 270 осіб (для довідки: контингент здобувачів ФМХОТ у 2021 році становив 240 студентів, нині він зріс до 380 осіб).

Варто зазначити, що спочатку, зі слів доктора педагогічних наук, професора Б. Бриліна, «найспівочіший, наймузичніший і найбагатший на таланти факультет» під керівництвом А. Б. Щербо існував як музично-педагогічне відділення на базі факультету підготовки вчителів початкових класів ВДПІ ім. М. Островського В 1972 році відбулась одна із численних реструктуризацій - муз-пед став окремим навчальним підрозділом, його деканом була Л. Г. Будьонна. Таке відокремлення було викликане потребою загальноосвітніх шкіл у високоосвічених педагогах-музикантах, які вільно володіли грою на музичних інструментах та педагогічною майстерністю. Говорить Борис Андрійович Брилін - людина, ім'я якої назавжди увійшло в історію української музичної педагогіки: «Ректорат інституту з метою розбудови нашого факультету проводив чималу роботу ... музичні кафедри були укомплектовані фахівцями високого професійного рівня, випускниками Київської, Львівської, Одеської та інших консерваторій». В.Кангеларі, Т.Макарова, К. Семенов, М. Юхновський, Г. Шкільнюк, О. Лучакова, А. Завальнюк, В. Бриліна - ось імена педагогів, які з часів заснування факультету приділяли велику увагу рівню викладання фахових дисциплін, формуванню професійно-педагогічних знань і навичок студентів, сприяли організації естетичного виховання школярів, в цілому, збагачували культурне середовище нашого міста та області.

У 2018 році на кафедрі музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії під керівництвом доцента В. М. Сініцина було створено науково-дослідний центр сучасних проблем креативної музичної педагогіки ім. М. М. Юхновського - легендарного викладача, музиканта, дослідника. Результатом роботи центру стало видання першого випуску колективної монографії співробітників кафедри «Compendium musicum». Випуск було присвячено 50-ти літньому ювілею заснування музично-педагогічного факультету. Спогади, розміщені в розділі монографії «Reminiscence», яскраво висвітлюють наукове і творче життя викладачів і студентів, дозволяють ознайомитися з атмосферою, яка панувала на факультеті впродовж п'ятидесяти років від дня заснування.

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

У своїх спогадах викладачі описують історію і розвиток «Муз-педу». В'ячеслав Кузьмич Лебедєв (декан музично-педагогічного факультету (1981-1998 рр.), завідувач кафедри теорії, історії музики та гри на музичних інструментах, який почав працювати у 1971 році, виокремлює три етапи його становлення:

- перший - 1970-1976 рр. – «гоголівський», приміщення факультету знаходилось на вулиці Гоголя, 19;
- другий - 1976 - 2011 рр. - «університетський», факультет продовжив свою діяльність у навчальному корпусі №2 Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
- третій розпочався в 2011 - факультет перестав бути окремим структурним підрозділом і увійшов до складу інституту педагогіки, психології і мистецтв.

Зі слів В. К. Лебедєва, який на початок 1998 року обіймав посаду декана факультету, освітянська діяльність викладачів здійснювалась за двома навчальними планами: «Музичне виховання та народознавство» з 5-ти річним терміном навчання та «Ансамблева гра» з 3-річним (скороченим) терміном навчання (для студентів, які закінчили педагогічне або музичне училище, нині – випускників фахової передвищої освіти). Контингент студентів за денною формою навчання в 1998 році становив близько 300, за заочною - 150 здобувачів. До складу факультету на той час входили дві кафедри, на яких працювали 48 викладачів, 22 концертмейстери, 6 лаборантів. Із них - один доктор педагогічних наук, 5 кандидатів педагогічних наук, 4 кандидати мистецтвознавства, Народний артист України, Заслужений діяч мистецтв України, Заслужена артистка України, Заслужений працівник культури України (Лебедєв, 2018).

В. К. Лебедєв з теплом і повагою згадує викладачів, які доклали багато зусиль до справи підготовки висококваліфікованих фахівців. Чимало випускників з теплотою згадують їхню працю, мудрі настанови і поради. Згадаймо про них і ми, нажаль, посмертно: Семенов К., Кангеларі В., Шепета З., Юхновський М., Завальнюк А., Сидоренко А., Газінський В., Шкільнюк Г., Фіголь М., Рябінін В., Терлецька О., Лучакова О.,Філімонов Г., Гуменюк В., Макарова Т., Плесніна Т., Варшавський В., Каргопольцев С., Карпова Т., Вікторовська Н., Бородулін В., Штепа Ж., Єловська Т., Кучинська О., Бриліна В., Брилін Е., Дабіжа К., Лозінська Т., Севастьянова Н., Нестерович Б., Антропова М., Краснов С.

Багато із перелічених прізвищ знайомі і автору даною статті, оскільки трудовий шлях Т. Грінченко на музично-педагогічному факультеті розпочався на посаді концертмейстера кафедри музики та співів (кафедри вокально-хорової підготовки з 1889 року). За 36 років Т. Грінченко стала свідком багатьох перейменувань і реструктуризацій кафедр і факультету: працювала на музично-педагогічному факультеті (декан А. Ф. Завальнюк), факультеті музичного мистецтва (декан С. Гусєв), факультеті дошкільної, початкової освіти і мистецтв імені В. Волошиної Інституту педагогіки, психології і мистецтв (декан Г. Кіт, директор інституту Н. Лазаренко). З 2021 року Т. Грінченко заступник декана з навчальної роботи факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Приєднуючись до теплих спогадів В. Лебедєва, нагадаємо прізвища викладачів, які здійснили вагомий внесок у виховання вчителів загальноосвітніх і мистецьких шкіл, педагогічних коледжів Вінниччини і Вінницького фахового коледжу мистецтв імені Миколи Дмитровича Леонтовича, чиї випускники нині становлять основний кадровий склад творчих колективів Вінницької обласної філармонії ім. М. Леонтовича, працюють директорами загальноосвітніх і мистецьких шкіл, є кандидатами наук, носять почесні звання заслужених артистів та заслужених працівників культури України. Це викладачі, які з різних причин сьогодні не працюють на факультеті: Л. Ставінська, Л.Холодкова, С. Привалов, В. Сініцин, А. Кащенко, Г. Курков, Ю. Кісь, В. Заїчко, І. Шатковська, І. Єфіменко, О. Лаврінчук, Т. Браніцька, Ю. Кісь, Л. Семенова, В. Семенова, В. Пальоний, В. Підпалий, В. Третяк, Н. Ісаєва, О. Обревко, Н. Біла, Т. Сукманська, Н. Ліва, І. Пацкань, Н. Прушковська, М. Шепета, П. Шепета, С. Коваль, Т. Сукманська, О. Сомик, Л. Черкашина, Н. Касянчик-Утєшева - всі вони були справжніми майстрами музичного мистецтва, чудовими виконавцями і педагогами, які поглиблювали мистецькі та музично-теоретичні знання студентів, озброювали їх необхідними виконавськими уміннями, навичками гри на музичних інструментах, гри в ансамблі, сольного співу та співу у хорових колективах.

Одним із головних фундаторів музично-педагогічного факультету був музикознавець, фольклорист, педагог, кандидат

© 2026 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

мистецтвознавства (1983), професор (2003), член Національної спілки композиторів України (1984), Заслужений діяч мистецтв України (2019) відомий дослідник життя і творчості Миколи Дмитровича Леонтовича Анатолій Федорович Завальнюк (1942-2024). Свій трудовий шлях у Вінницькому педагогічному інституті він розпочав ще до заснування нашого факультету: за направленням Міністерства освіти УРСР з 1967 року на кафедрі музики і співів факультету початкових класів він працював на посаді викладача (Архів ВДПУ ім. М. Коцюбинського).

Дослідження творчості М. Леонтовича стало головною метою життя А. Завальнюка. Як автор чисельних наукових праць про педагогічні принципи та творчість нашого видатного земляка, Анатолій Федорович займався активною просвітницькою діяльністю - читав лекції для громадськості міста у товаристві «Знання», для викладачів загальноосвітніх шкіл в обласному інституті післядипломної освіти, брав участь у роботі науково-практичних конференцій, зйомках документальних фільмів. На основі зібраних матеріалів у 1977 році він став засновником Меморіального музею М. Леонтовича у с. Марківка Теплицького (нині Гайсинського) району Вінницької області. 12 лютого 2018 року презентував громадськості головну книгу свого життя - «Повне зібрання хорової та педагогічної спадщини Миколи Леонтовича» (Завальнюк,). Своєю любов'ю до творчості композитора А. Ф. Завальнюк настільки щедро ділився зі своїми студентами, що вони іноді ототожнювали ці дві постаті: «говоримо «Завальнюк», розуміємо «Леонтович»», жартували вони у капусниках.

Наукові праці А. Завальнюка часто друкувались у журналі «Музика» м. Київ. Коло наукових інтересів не обмежувалось постаттю М. Леонтовича - виходили статті про традиційні обрядові пісні у сільському побуті, типологію українських пісень, джерела братніх культур, фольклористичне Поділля, фольклорно-етнографічну практику у школі тощо. В 1984 році захистив дисертацію на тему: «Типологія українських літніх обрядових пісень та їх східнослов'янський субстрат» (Архів ВДПУ ім.М.Коцюбинського). Анатолій Федорович забезпечував викладання таких музично-теоретичних дисциплін, як «Народна музична творчість», «Історія української музики», «Основи фольклорно-етнографічної діяльності», «Гра на музичних інструментах (баян, акордеон)» та інших. З 1989 по 1998 рік він очолював кафедру теорії, історії музики та гри на музичних інструментах. Потім, впродовж майже восьми років обіймав посаду декана музично-педагогічного факультету (1998-2005 рр.). Отже, на прикладі життя доцента, професора А. Ф. Завальнюка можна відслідковувати еволюцію нашого факультету і кафедри, яка сьогодні носить назву кафедра музичного і перформативного мистецтва (завідувач - кандидат мистецтвознавства, доцент О. Є. Верещагіна-Білявська (2025 р.)). Ми щиро шануємо пам'ять про нашого дорогого колегу, наставника і вчителя, який виховав не одне покоління педагогів-музикантів. Нині вже викладачі факультету займаються просвітницькою діяльністю, проводять вечори пам'яті А. Ф. Завальнюка, знайомлять вінничан з його науково-дослідною та культуротворчою діяльністю.

Все частіше українська музично-наукова спільнота звертає свою увагу на життя і творчість ще одного яскравого представника нашого факультету - Народного артиста України Віталія Івановича Газінського (1945-2019). У своїх статтях дослідники мають за мету узагальнити педагогічні ідеї та стильові ознаки викладацької діяльності нашого видатного маестро «у контексті підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів мистецьких дисциплін до професійної діяльності». Відзначають «особливості особистих, професійних, композиторських, творчих, виконавських якостей митця у досягненні педагогічних надбань, високої майстерності, здобуття слави та визнання широкого кола культурного середовища нашої країни та зарубіжжя» (Сідорова, Грінченко, Василевська-Скупа, 2023. с. 7-8).

З 1977 по 2003 рік (понад чверть століття) В. Газінський був незмінним художнім керівником та диригентом Народної хорової капели музично-педагогічного факультету ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Під його орудою та завдяки його таланту «величезній праці, педагогічному досвіду ... мішана хорова капела набула найвищої майстерності та визнання. За цей час колектив був неодноразовим лауреатом Регіональних, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів». Як випускник Одеської державної консерваторії імені Антоніни Нежданової, він був спадкоємцем та транслятором музично-педагогічних поглядів видатного хорового диригента, педагога і вченого К. Пігрова. Саме Віталію Газінському Вінниччина завдячує за заснування одного з найкращих

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

хорових колективів - Вінницького академічного міського камерного хору, який тепер носить його ім'я. Віталій Іванович посмертно нагороджений званням «Почесний громадянин міста Вінниці». Очолювана ним кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти з гордістю носить ім'я Віталія Газінського, одного з найкращих музикантів України і світу.

Серед педагогів, які визначили вектор професійного становлення і майбутню долю музично-педагогічного факультету, неможливо оминути постать Тамари Павлівни Плесніної. Доктор педагогічних наук Г. С. Тарасенко згадує про неї як про «фаховий ідеал… своєрідний маяк на шляху у професію» Тамара Павлівна в пам'яті багатьох викладачів, яких вона на посаді завідувача кафедри брала на роботу (в тому числі і автора даної статті), назавжди залишиться прикладом чесності і відвертості, відкритості і принциповості, лояльності і людяності, справжності і професіоналізму, науковця, викладача-практика, людини, яка «добре знала освітянську ниву і служила їй самовіддано і жертовно» (Тарасенко, 2018. с. 344).

Вагомий внесок у виховання вчителів музичного мистецтва впродовж багатьох років здійснював Адам Васильович Береза, заслужений працівник культури України, доцент кафедри музикознавства та інструментальної підготовки ВДПУ ім. М.Коцюбинського, незмінний керівник секції народних інструментів, вихователь багатьох лауреатів на той час престижних всесоюзних та всеукраїнських конкурсів (В. Заїчко, С. Безруков, А. Безтілесний). Свою статтю у «Compendium musicum» він присвятив спогадам про конкурсні перипетії, які назавжди залишаються в пам'яті викладачів і студентів. На думку А. Берези, Вінницький музично-педагогічний факультет був одним із кращих в Україні: «Про це свідчать звіти голів державних екзаменаційних комісій, а також десятки випускників факультету із науковими і почесними званнями, знаними не лише в Україні, але й далеко за її межами. Щорічно наш навчальний заклад закінчували по 100 і більше вчителів музики. Факультет був значущим і важливим центром музично-естетичної культури міста і області» (Береза, 2018. с. 329).

Перші кроки становлення муз-педу та його подальший розвиток пов'язаний із життям і піаністично-викладацькою діяльністю Георгія Георгійовича Філімонова - старшого викладача кафедри теорії, історії музики та гри на музичних інструментах, клас № 312. Зі спогадів В. Сініцина, Г. Філімонов все життя «наполегливо просував ідею репертуарної спрямованості освітянської стратегії у вузі». Розширення виконавського потенціалу студентів за рахунок поповнення репертуару великою кількістю різноманітних музичних творів - це те, чого завжди прагнули викладачі факультету, щорічно оновлюючи програмні вимоги для своїх здобувачів, тим самим зберігаючи традиції, започатковані своїми вимогливими і небайдужими попередниками. «Це саме те, що нам сьогодні вкрай необхідно… не якась бажана декларація, це реалії буття - власний приклад. На своє 80-ти річчя Г. Філімонов підготував 8 концертних програм» - згадує В. Сініцин (Compendium musicum, 2018. с. 330).

Ще одним «символом» музично-педагогічного факультету є кандидат мистецтвознавства, доцент Володимир Михайлович Сініцин. Його 303-тя аудиторія корпусу №2, клас, в який через вікна були доставлені два роялі, для багатьох студентів стала рідною: з неї на вступних іспитах починалося і починається студентське життя муз-педівців, на випускних - закінчується.

На цьому екскурс у науково-педагогічне життя музично-педагогічного факультету будемо завершувати, залишимо простір для здійснення подальших досліджень творчості яскравих постатей, які закладали традиції нашого нинішнього факультету - факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій. Діяльність багатьох з них заслуговує на окремі повноцінні наукові статті та публікації.

Як зазначалося вище, у 2026 році ми будемо відзначати 5-ту річницю з дня заснування (чотири із цих п'яти років факультет проживає у період російсько-української війни). В 2025 році ми відзначили 40 років з дня заснування кафедри, яка з першого вересня 2020 року носить назву - кафедра образотворчого, декоративного мистецтва, технологій і безпеки життєдіяльності. Завідувач кафедри - кандидат педагогічних наук, доцент Оксана Марущак. На офіційному сайті університету повідомляється, що нині викладачі кафедри забезпечують «викладання понад 80 фахових навчальних дисциплін, здійснюють керівництво написанням кандидатських та докторських дисертацій, курсових та дипломних робіт студентів, керівництво навчальними і педагогічними практиками» (Офіційна сторінка ФМХОТ на сайті ВДПУ м.М.Коцюбинського).

© 2026 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Якість освітнього процесу забезпечується добре обладнаними навчальними кабінетами і лабораторіями, в яких працюють висококваліфіковані викладачі. Це лабораторії робочих та енергетичних машин, електротехніки, теорії і методики навчання технологій, рисунку і живопису, декоративно-вжиткового мистецтва, безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільного захисту, художньо-прикладної графіки та креслення, матеріалознавства тощо. Серед викладацького і студентського складу кафедри є члени Національної спілки художників України (О. Висоцька, В. Александрой, заслужений діяч мистецтв України, доцент О. Шинін та професор Т. Зузяк). Кафедра пишається своїми науковими та творчими здобутками: з 2020 року перемоги у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах одержали близько 200 здобувачів. Результатом вивчення таких дисциплін як «Рисунок і живопис», «Орнаментика і художній розпис», «Скульптура» стало оздоблення внутрішніх стін корпусу № 2, де знаходиться факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій, студентськими роботами і виробами декоративного мистецтва, орнаментикою, картинами, барельєфами, витинанками тощо. Ініціаторами та відповідальними за таку практичну спрямованість навчання є доц. Шинін О.С. та доц. Голінська Т.М (Грінченко, 2025).

Свою головну місію науково-педагогічний колектив факультету розуміє як виховання всебічно розвинених творчих особистостей у сферах музичного, образотворчого, декоративно-прикладного та хореографічного мистецтва. Щороку ряди наших студентів поповнюються яскравими, талановитими особистостями, факультет готує справжніх творців, які експериментують, інтегруючи мистецтво в усі аспекти сучасного нелегкого життя, здійснюють значний внесок у розбудову культурного простору Вінниччини та всієї України (Грінченко Т., Зузяк Т., Сідорова І., 2024). На кожному мистецько-освітньому заході ми оголошуємо збір коштів на допомогу Збройним Силам України, усвідомлюючи, що саме завдяки їм сьогодні ми маємо можливість навчатися, працювати і творити. Офіційні сторінки ФМХОТ у соціальних мережах надають повну і вичерпну інформацію про цікаве і насичене життя нашого навчального закладу навіть у період війни, а щорічні звіти про роботу факультету з періоду заснування - це величезний об'єм інформації - від 90 до 130 сторінок, надрукованих 10-тим розміром шрифту Times New Romen з одинарним міжстроковим інтервалом.

Висновки. Нині, на кінець 2025 року, контингент здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра і магістра факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій становить 333 студенти. На факультеті працюють 8 професорів, 24 кандидати наук, одна Народна і три Заслужених артистки України. Завдячуючи ректору ВДПУ ім. М. Коцюбинського професору Н. І. Лазаренко, факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій сьогодні - це цілих п'ять поверхів, де грають, співають, майструють, малюють і танцюють, де постійно звучить музика, очищена від російського імперського впливу, де стіни оздоблюються роботами студентів, спрямованими на популяризацію та збереження українських традицій, де, попри війну, вирує творчість і панує краса, яка врешті обов'язково врятує світ.

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Список використаних джерел

Архів Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського, м. Вінниця

Береза, А.В. (2018). Конкурсні перебори. Compendium musicum. Колективна монографія співробітників кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії. Вінниця, ПП «ТД «Едельвейс і К». 397 с. С. 325-329.

Грінченко, Т., Зузяк, Т., Сідорова, І. (2024). Трансформація мистецької освіти в умовах воєнного стану (на прикладі факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ імені М.Коцюбинського). Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. Вип. 31. С. 161-168. URI http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/45464

Грінченко, Т. (2025). Особливості фахової підготовки викладачів мистецьких шкіл Вінниччини (на матеріалі дослідження діяльності Факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ ім. М. Коцюбинського). Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції: https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.12

Завальнюк А.Ф. Микола Леонтович. Повне зібрання хорової та педагогічної спадщини (з передмовою та коментарями): До 140-ї річниці від дня народження. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. 688 с.

Лебедєв, В. (2018). На крилах музики й пісень. Compendium musicum. Колективна монографія співробітників кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії. Вінниця, ПП «ТД «Едельвейс і К». 397 с., С.319-324.

Офіційна сторінка кафедри музичного та перформативного мистецтва ФМХОТ у мережі facebook: https://www.facebook.com/share/p/1LvXja3c7i/

Офіційна сторінка кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій і безпеки життєдіяльності. на сайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Режим доступу до інформації: https://vspu.edu.ua/faculty/fmhot/?p=kodm

Офіційна сторінка ФХМОТ у мережі facebook: https://www.facebook.com/profile.php?id=100063902443812

Положення про факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ ім. М. Коцюбинського https://drive.google.com/file/d/1BkUWOGpiq2HI73Nt1OCAzuY2Xcwnj5dF/view

Сідорова, І., Грінченко, Т., Василевська-Скупа, Л. (2023). Педагогічні ідеї Віталія Івановича Газінського у контексті професійної підготовки здобувачів музично-педагогічної освіти. Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання, С. 7-17.
https://doi.org/10.31652/3041-1009-2023(2)-01

Тарасенко, Г.С. (2018). Професійність як ознака совісті. Compendium musicum. Колективна монографія співробітників кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії. Вінниця, ПП «ТД «Едельвейс і К». 397 с. С. 344-348.

Черкашина, О.В. (2018). Вінницька державна консерваторія. Compendium musicum (2018). Колективна монографія співробітників кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії. Вінниця, ПП «ТД «Едельвейс і К». С. 245-257.

References

Archives of Vinnytsia State Pedagogical University named after M. Kotsiubynsky, m. Vinnytsia.

Bereza, A.V. (2018). Competitive fights. Compendium musicum. Kolektyvna monohrafiia spivrobitnykiv kafedry muzykoznavstva, instrumentalnoi pidhotovky ta khoreohrafii. S. 325-329. [in Ukrainian]

Hrinchenko, T., Zuzyak, T., Sidorova, I. (2024). Transformation of art education in martial law (on the example of the Faculty of Arts and Art Educational Technologies of the M. Kotsiubynskyi Ukrainian State University). Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriia 14 : Teoriia i metodyka mystetskoi osvity : zb. nauk. prats. Kyiv : Vyd-vo UDU imeni Mykhaila Drahomanova. Vyp. 31. S. 161-168. URI http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/45464 [in Ukrainian].

© 2026 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Hrinchenko, T. (2025) Peculiarities of professional training of teachers of art schools of Vinnytsia region (based on the research of the activities of the Faculty of Arts and Art Educational Technologies of the M. Kotsiubynskyi VDPU). Zbirnyk naukovykh prats VI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.12 [in Ukrainian].

Zavalniuk A.F. Complete collection of the choral and pedagogical heritage of Mykola Leontovych. Mykola Leontovych. To the 140th anniversary of his birth. Vinnytsia : Nilan-LTD, 2017. 688 s. [in Ukrainian].

Lebediev, V. (2018). On the Wings of Music and Songs. Compendium musicum. Kolektyvna monohrafiia spivrobitnykiv kafedry muzykoznavstva, instrumentalnoi pidhotovky ta khoreohrafii. Vinnytsia, PP «TD «Edelveis i K». S.319-324. [in Ukrainian].

Official page of the Department of Music and Performing Arts of the FMKhOT on Facebook: https://www.facebook.com/share/p/1LvXja3c7i/

Official page of the Department of Fine and Decorative Arts, Technologies and Life Safety. on the website of VSPU named after M. Kotsiubynsky. Information access mode: https://vspu.edu.ua/faculty/fmhot/?p=kodm

Official page of the FCHMOT on Facebook: https://www.facebook.com/profile.php?id=100063902443812

Regulations on the Faculty of Arts and Art Educational Technologies of the M. Kotsiubynskyi VDPU https://drive.google.com/file/d/1BkUWOGpiq2HI73Nt1OCAzuY2Xcwnj5dF/view

Sidorova, I., Hrinchenko, T., Vasilevska-Skupa, L. (2023). Pedagogical ideas of Vitaliy Ivanovich Gazinsky in the context of professional training of applicants for music and pedagogical education. Mystetstvo v kulturi suchasnosti: teoriia ta praktyka navchannia, 2, 7-17. https://doi.org/10.31652/3041-1009-2023(2)-01. [in Ukrainian].

Tarasenko, H.S. (2018). Professionalism as a sign of conscience. Compendium musicum. Kolektyvna monohrafiia spivrobitnykiv kafedry muzykoznavstva, instrumentalnoi pidhotovky ta khoreohrafii S. 344-348. [in Ukrainian].

Cherkashyna, O.V. (2018). Vinnytsia State Conservatory. Compendium musicum. Kolektyvna monohrafiia spivrobitnykiv kafedry muzykoznavstva, instrumentalnoi pidhotovky ta khoreohrafii S. 245-257. [in Ukrainian].

Про автора

Тетяна Грінченко, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: tatyana_grinchenko@ukr.net

About the Author

Tetiana Hrinchenko, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, tatyana_grinchenko@ukr.net

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)